

INSTITUUDI NÕUKOGUS

Arutati matemaatika õpetamist erirühmades. Kuulati elleteemalist ettekannet matemaatika kateedri juhatajalt prof. L. Ainolalt.

Otsustati kinnitada erirühmade üliõpilaste orienteeruvaks arvaks 50; teaduskondade dekaanidel kindlustada erirühmade komplekteerimine; näha ette erirühmas õppijatele vähemalt ühe eriaine õppimine kõrgemal teoreetilis-matemaatilisel tasemel; lülitada matemaatika erirühma õppeprogrammi valitud peatükid teoreetilise füüsikast.

Nõukogu soovitas füüsika kateedril 1973/74. õppeaastal organiseerida ka füüsika erirühm.

Kuulati ära dots. H. Jänese ettekannet elektrit juhtivate vedelikele toimivate magnetühenduste vahendite loomise ja uurimise alal saadud tulemustest, tööde juurutamisest ja teadusliku töö edasise laiendamise instituti.

Töödega sulametallidele ja teistele elektrit juhtivate vedelikele toimivate mhd-sead-

mete alal tegeldakse TPI elektrotehnika aluste ja elektriajamine kateedris alates 1954. aastast. Praeguseks on välja kujunenud 40-liikmeline kollektiiv, lepinguliste tööde maht on ületanud 100 tuh. rbl. aastas.

Tööde tulemusena on loodud ja tööstuslikult juurutatud mhd-seadmed sulamagneetismi andmiseks rafineerimisahjust toorvalumasinasse. Mhd-seadmete kasutamisest saadav majanduslik efekt on ca 300 tuh. rbl. aastas.

Töodes saadud põhiseisukohad on avaldatud ligi 200 artiklina TPI Toimetistes, konverentside kogumikes ja keskajakirjanduses. Mhd-seadmete alal on kaitsitud 13 kandidaadivältekirja, antud 12 NSV Liidu autoritunnistust ja 2 välismaa patenti. Töid on hinnatud 1967. a. Nõukogude Eesti preemiaga.

Nõukogu märkis, et ei ole veel kasutatud kõiki võimalusi mhd-seadmete aluste tööstuslaboratooriumi organiseerimiseks. Vajalik materiaalne baas on veel nõrk.

Nõukogu võttis vastu otsuse mhd-uurimistööde tõhustamiseks.

UUE AASTA ESIMENE ...

a/ü.-komitee koosolek toimus 19. jaanuaril. Päevakorra põhipunktid olid:

* Ettekanne NSV Liidu Ametiühingute XV kongressi; Haridusala, Kõrgemate Koolide ja Teaduslike Asutuste Töötajate ametiühingu VII kongressi otsuste täitmisest ja ametiühingu töö täiustamisest institutis.

* Administratsiooni aruanne 1972. aasta töökaitses kokkuleppe täitmise kohta. Täitmine: 18,4 tuhat rbl. Plaan oli: 11,4 tuhat rbl. 1973. aastaks on kokkulepped ette nähtud mitmesuguseid töid töökaitses alal 15 tuh. rubla ulatuses.

* Aruanne a/ü. 1972. aasta eelarve täitmise kohta. Tulude plaan tervikuna täideti ja ületati 1372 rubla võrra. Samuti ületati kulude plaan.

Arutati läbi 1973. a. a/ü.-organisatsiooni eelarve projekt. Liikmemaksu plaan on 37 tuh.

rubla. A/ü.-komitee käsutusse jääb sellest 70%, millest kultuuritööks planeeriti 11 tuh., sportitööks 5,9 tuh. ja toetus- teks a/ü. liikmetele 5,5 tuh. rubla.

* A/ü.-komitee otsustas, et käesolevast aastast alates moodustatakse autosoojitate järjekorrad teaduskondade a/ü. büroode juures. Seega tuleb avaldus auto ostmiseks esitada nüüd teaduskonna a/ü.-büroole.

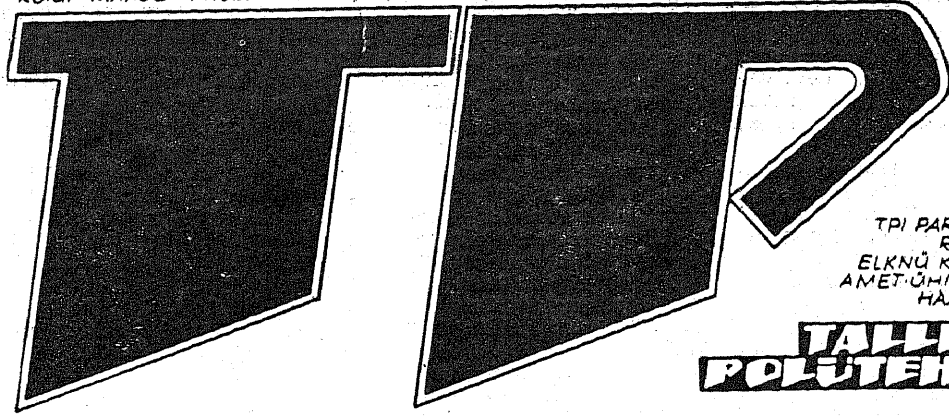
* Ka dieettoidu soovijail tuleb pöörduda teaduskonna a/ü. büroo poole, kes annab oma otsuse. Alles seejärel kuuluvad avaldused a/ü.-komitees rahuldamisele.

* A/ü.-komitee avaldas tänu keemiateaduskonna a/ü. büroo esimehele sm. Hõdrejärvele, kes tegi ära suure töö laste näriürituse kordaminekuks.

R. TIPPO

TPI a/ü.-komitee liige

KÕIGI MAADE PROLETAARLASED, ÜHINEGE!

TPI PARTEIKOMITEE REKTORAADI, ELKNÜ KOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HAALEKANDJA

TALLINNA POLYTEHNIK

Nr. 3 (697)

Reedel, 9. veebruaril 1973

XXV AASTAKÄIK

Kõrgemate koolide üleliiduliselt nõupidamiselt

TPI REKTOR PROF. A. AARNA

16.—18. jaanuarini s. a. toimus Moskvas Kremli Suures Palees kõrgemate koolide töötajate üleliiduline nõupidamine. Nõupidamisest võttis osa 2500 delegaati — kõrgemate koolide partei-, komsomoli- ja ametiühinguorganisatsioonide, tööstuse ja põllumajanduse esindajad. Meie instituudist viibisid nõupidamiselt parteikomitee sekretär B. Hiire, matemaatika kateedri juhataja prof. L. Ainola, ELKNÜ TPI Komitee sekretär sm. M. Aadna ja käesolevate ridade autor.

Nõupidamise esimesel päeval kuulati ära NSVL kõrgema ja keskerihariduse ministri prof. V. Jeljutini ettekanne «Kõrgemate õppeasutuste ülesanded NLKP Keskkomitee ja NSVL Ministrite Nõukogu 18. juuli 1972. a. määruse «Abinõudest kõrgema hariduse täiustamiseks meie maal» realiseerimisel».

Prof. V. Jeljutin märkis oma ettekandes, et nõukogude kõrgem kool on teinud viimasel aastakümnel suuri edusamme. Praegu tuleb tuhande töötaja kohta 62 kõrgema haridusega spetsialisti. Kümme aastat tagasi oli see arv 42. Laienenud on kõrgema kooli osa välismaalastele kõrgema hariduse andmisel. Praegu õpib NSV Liidus 35 tuhat välismaa kodanikku 135 riigist.

Oluliselt on muutunud õpetamise sisu ja kõrgemate õppe-

asutuste materiaalsed tingimused.

Nõukogude spetsialisti osa määratleti sm. L. Brežnevi kõnes üleliidulisel üliõpilaste kokkutulekul: «Tänane nõukogude spetsialist — see on inimene, kes hästi valdab marksism-leninismi aluseid, näeb selgesti partei ja riigi poliitilisi eesmärgke, omab ulatuslikku teaduslikku ja praktilist ettevalmistust, valdab täiuslikult oma eriala.

Tänane nõukogude spetsialist — see on tark organisaator, kes on võimeline praktikas kasutama töö teadusliku organiseerimise printsiipe. Ta oskab töötada inimestega, hindab kollektiivi kogemust, kuulab seltsimeeste arvamust, hindab saavutatut kriitiliselt.

Ja lõpuks, kaasaegne spetsialist — see on kõrge kultuuri, laia eruditsiooniga inimene, kokkuvõttes, see on tõeline uue, sotsialistliku ühiskonna intelligent.»

Nendes lausetes on formuleeritud kaasaegse spetsialisti omadused, mille kujundamiseks peab oma töö suunama kõrgem kool. Prof. V. Jeljutin analüüsis neist seisukohtadest lähtudes kõrgemate õppeasutuste ülesandeid. Oleks võimatu siinkohal refereerida ministri ettekannet tervikuna, kuid teatavad põhiseisukohad vajavad esiletõstmist.

Eelkõige peab kõrgema haridusega spetsialist olema laia profiiliga, s. t. tal peab olema ulatuslik üldteoreetiline ettevalmistus. Ainult laia üldteoreetilise ettevalmistuse baasil saab tulevane spetsialist orienteeruda kiiresti areneva teaduse ja tehnika küsimustes.

Tulevase spetsialisti loova mõtlemisvõime arendamiseks on vajalik muuta teaduslik töö lahutamatuks õppetöö osaks. Iga üliõpilane peab tegelema teadusliku tööga nii õppeplaanis kohaselt kui ka väljaspool õppetööd ÜTÜ raames. See nõuab praegu kehtivate õppeplaanide olulist korrigeerimist, õpetamise sisu ja meetodite täiustamist.

Sm. V. Jeljutin märkis oma ettekandes, et praegu on veel suhteliselt palju üliõpilasi, kes eksamitel saavad mitterahuldavaid hindeid või rahuldavad ainult rahuldava hindega. Selline olukord ei vasta kaasaja spetsialisti ettevalmistamise nõuetele. On tarvis enam esile tõsta õppetöö eesrindlasi ja luua neile soodustusi edukaks tööks.

Olulist tähelepanu pöörati ministri ettekandes uue vormi — stažeerimise — sisseviimisele. Alates järgnevast aastast lähevad kõik kõrgema kooli lõpetajad aastasele stažeerimisele vastavalt oma töökohale. Stažeerimine peab kujunema teoreetilist ettevalmistust ja praktilist tegevust ühendavaks lüliks, millega noor spetsialist omandab konkreetse ettevõtte töökogemused. Stažeerimine peab kujunema õppeasutuse ja ettevõtte ühiseks tegevuseks, ta

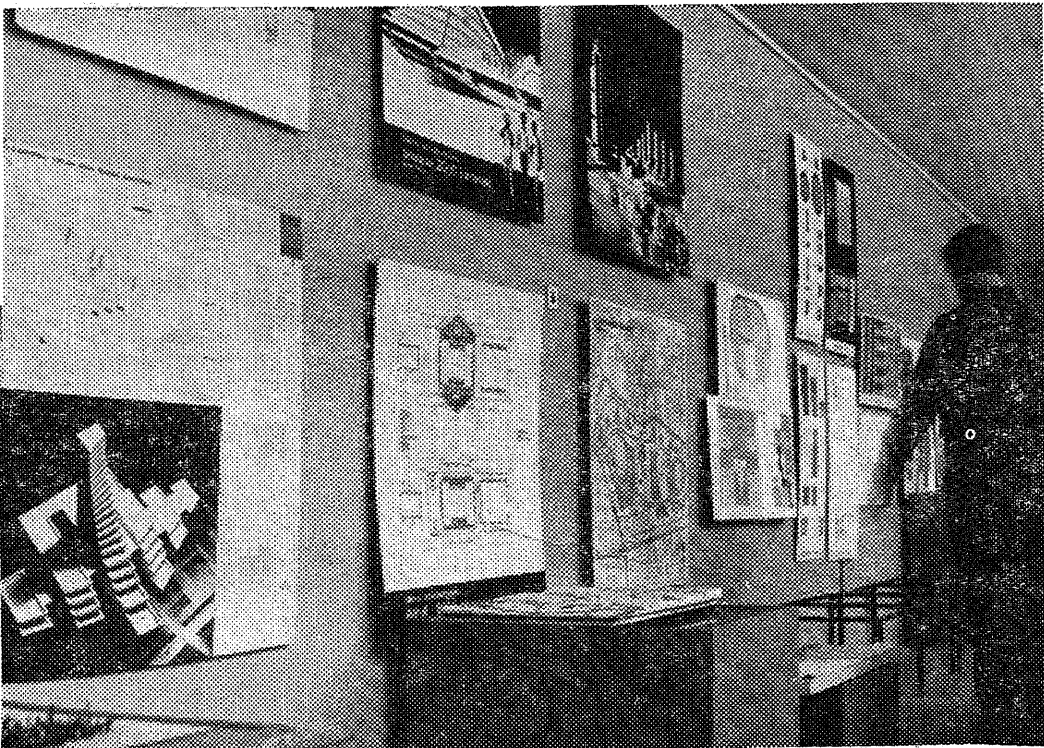
on teoreetilise ettevalmistuse loomulik jätk praktika tingimustes.

Minister kriipsutas eriti alla üliõpilaste poliitilise kasvatamise tegevdamise vajadust. Selleks on tarvis pidevalt täiustada ühiskonnateaduste õpetamist ja pöörata erilist tähelepanu meie ideoloogiliste vaenlaste seisukohtade argumenteeritud kriitikale. Kommunismi ehitamise praktikas esitab elu laiad nõudmised spetsialisti ideoloogilisele kasvatusele. Nõukogude spetsialist peab oskama lahendada mitte ainult majanduslikke, vaid ka poliitilisi ülesandeid. Meie ettevõtteid ja asutused on õigustatud nõudma, et kõrgema kooli lõpetajad oleksid võimelised tegema poliitmassilist organisaatori- ja kasvatustööd.

Prof. V. Jeljutini ettekande arutluse käigus esinesid 52 nõupidamisest osavõtjat. Meie vahariigi delegatsiooni poolt esines TRÜ rektor prof. A. Koop. Sõnavõttes tehti hulgaliselt ettepanekuid õppeprotsessi täiustamiseks, spetsialistide ettevalmistamise planeerimise parandamiseks, õppeasutuste tehnilise varustatuse kindlustamiseks, teadusliku uurimistöö efektiivsuse tõstmiseks jne.

Võttes kokku nõupidamise tulemusi TPI konkreetsete ülesannete seisukohalt, võime rahuldusega konstateerida, et instituudi kollektiivi poolt kavandatud abinõud NLKP XXIV kongressi otsuste ning NLKP Keskkomitee ja NSVL Ministrite Nõukogu 18. juuli 1972. a. määruse täitmiseks on ajakohased ja õiged. Kuid kavandatud abinõude ja saavutatud tulemuste vahel on suur vahemik. Abinõud ja plaanid õigustavad ennast vaid siis, kui nad ellu viiakse. See nõuab aga palju pingset tööd. Praegu on vaja, et iga teaduskond, kateedri, õppejõud ja üliõpilane annaksid endale selgesti aru, milline peab olema homse päeva inimester või ökonomist. Õpetamine ja õppimine on terviklik protsess, kus nii õpetaja kui ka õppija peavad ühiselt mõistma lõppeesmärki. Meil tuleb otsustavalt võidelda keskpärase vastu õppetöös; saavutada, et kõik üliõpilased näeksid oma peamist riiklikku ja ühiskondlikku ülesannet õppimises kõrgetele hinnetele. Arusaadavalt on igasugused poliitilised küündimatused ilmingud tulevase kõrgema haridusega spetsialisti juures absoluutselt lubamatud.

Meie instituudi kollektiiv on näidanud end töötahtelisena ja võimekana vastutusrikaste ülesannete lahendamisel. Kõrgemate koolide töötajate üleliiduline nõupidamine andis meile kinnitust püstitatud eesmärki- de õigsuses, kuid näitas ka veel lahendamata küsimusi ja kitsaskohti. Ühiste jõududega peame leidma teed nende ületamiseks.

TPI-s olid välja pandud kunstiinstituudi disainerite tööd. Nurgake näituselt.

P. Raukase foto

ODAVAMAD LENNUKIPILETID

Vastavalt tsiviilennunduse ministri käskkirjale nr. 262 15. augustist 1972. a. kehtivad 1. oktoobrist 1972. a. maini 1973 piletite alandatud hinnad reisisajatele.

50%-lise allahindlusega saavad lennukiga sõita kõrgemate ja kesk-eriõppeasutuste päevastes, õhtustes ja kaugõppeasutuste õppijad;

välismaal õppivad nõukogude üliõpilased;

kõrgemate õppeasutuste päevastes ettevalmistusosakondades õppijad;

statsionaarsed ja mittestatsionaarsed aspirandid.

30% odavama pileti saavad osta kõrgemates ja kesk-eriõppeasutustes õppijad, kui nad sõidavad grupiti (grupis 15 inimest ja rohkem).

Õhtuste osakondade ja kaugõppeüliõpilastele, samuti mittestatsionaarsetele aspirantidele kehtib 50% allahindlus juhul, kui nad sõidavad puhkusele.

Allahindlusega pileti saamiseks on vaja esitada järgmised dokumendid:

1) üliõpilaspilet — päevase osakonna üliõpilastele;

2) üliõpilaspilet ja tõend töökohast selle kohta, et antud isik on puhkusel (õhtuse ja kaugõppeasutusse üliõpilastele);

3) aspiranditunnistus (või seda asendav tõend koos passiga) ja tõend töökohalt puhkuse kohta (tootmistööd katkestamata aspirantuuris olijail).

Õhtuste osakondade ja kaugõppeüliõpilastele, kes ajutiselt ei tööta, tuleb esitada puhkuse tõendi asemel tõend majavalitsusest, mis kinnitab, et selle esitaja ajutiselt ei tööta; ja õppeasutuse väljakutse.

Puhkusetõendit pole vaja allahindlusega pileti saamiseks esitada pühade-eelsetel päevadel ja pühade ajal:

4.—12. nov.
2.—10. dets.
27. dets.—3. jaan.
6.—12. märtsini
27. apr.—12. maini.

Üliõpilaspiletites või ettevalmistusosakondade kuulajate tõendites peab kindlasti olema õppeasutuse tempel ja märke õppevormi kohta (päevane, õhtune, kaugõpe).

Esitatavad üliõpilaspiletid peavad olema pikendatud 1972/73. õppeaastaks.

RAHVAKONTROLL

Aastavahetusel toimus TPI rahvakontrolligrupi laiendatud koosolek, mille päevakorras oli grupi 1972. a. tööaruande läbiarutamine. Aruandega esines grupi esimees A. Pärnapuu.

Suurimaks tööks mõeldud aastal oli programmide ja meetodiliste juhendite olemasolu kontroll kateedrites. Nagu selgus, on kontrollitud 38 kateedrit kõigi vajalike meetodiliste juhendite ja programmidega varustatud ainult 5 kateedrit (masinaehituse tööstuse automaatiseerimise, masinaehituse tehnoloogia, arhitektuuri, sanitaartechnika ja töökaitse kateedris). Ülejäänud kateedrites oli suuremaid või väiksemaid puudujääke. Nende likvideerimiseks on kateedrid käesolevaks ajaks võtnud tarvitusele vastavad abinõud. Kõrgemal seisvate rahvakontrolligruppide nõudmisel viidi TPI-s läbi sanitaarhügieenilise olukorra kontroll kõikides teaduskondades.

Rahvakontrolligrupi töö puudusena nimetas ettekandja vähemalt järjekindlust, eriti alustatud ürituste lõpetamise osas.

Pikema sõnavõtuga esines ka üldteoreetiliste õppeainete teaduskonna rahvakontrolligrupi esimees v.-õp. R. Kolde. Ta informeeris koosolejaid kevadel I ja II kursustel toimunud õppepedagoogilise kontrolli kohta. Kontrollimise eesmärgiks oli selgitada, kuidas täidetakse puudumiste piiramise kohta käivat rektori käskkirja.

Kõigis kontrollitud teaduskondades avastati palju üliõpilasi, kes on puudunud põhjuse üle 25 tunni. Nagu selgus kontrollimisele järgnenud teaduskonna lahtisel parteikoosolekul, millest võtsid osa ka dekaanid, on enamused süüdlasi karistamata. Puudujate suure arvu poolest paistis eriti silma energeetikateaduskond.

Kontrolliti ka õpperuumide olukorda enne tundide algust. Kui päevase osakonna tundide

algul on ruumid korras ja tahvlid pestud, siis õhtuste loengute algul valitseb täielik korraldus. Tuleks karistamiseks välja selgitada need õpperühmad, kes ei korrasta enda järel auditooriume ja need õppejõud, kes seda ei nõua. Vajalik on varustada tahvlid lapi ja käsnaaga (kui on veekraan), ning värviliste kriitidega. 6. ja 9. korpusel on paljud tahvlid libedad.

Õppe- ja kasvatustöö sektori probleemidest rääkis dots. I. Eiskop. Õppejõudude ülesanded kasvatusel alal on viimasel ajal suunatud peamiselt korra tagamiseks ühiselamutes. Seejuures on jäänud kõrvale üliõpilasaktiiv. Tubade atesteerimine peaks olema ühiselamu nõukogu ja komsomolkomitee ülesanne. Õppejõudude kontrolli vajaksid halvimad toad. Uurimist vajaks kasvatuses psühholoogiline külg. Soovitav on võtta ühiselamute juurde ametisse eriharidusega kasvataja-psühholoog.

Lühemate sõnavõttudega esinesid veel sm-d J. Tadolder, A. Ronk ja R. Jürgenson. Nad rääkisid vajadusest täendada rahvakontrolligruppide töötajate teadmisi. Juttu oli ka instituudi kelladest, mis kõik näitavad väärat aega.

Esinejate poolt väljendatud mõtetest tegi kokkuvõtte TPI parteikomitee sekretär B. Hiire. Ta rõhutas eriti vajadust kontrollida vastuvõetud otsuseid Teiseks suuremaks probleemikoon kujunenud kasvatuses ja õppetöö ühendamine. Nende kontroll on soovitatav korraldada rahvakontrolligrupi ja administratsiooni ühise üritusena ning nõuab pikemat aega. Seevastu pisipuudused (korrast ära tahvlid, tahvliapid, valeavad kellad jm.) on seletatavad ainult vastavate ametiisikutega vähese nõudlikkusega.

Koosolekul esiletõstatud puudused otsustati likvideerida edaspidise töö käigus.

M. KOPPEL

KOOS OLID SPORTLASED...

18.—19. jaanuarini peeti meie aulad Balti liiduvabariikide ja Valgevene NSV teaduslik-meetodilist treeningukonverentsi. Esimest korda tu'id treeninguprobleemidega tegelevad spetsialistid neljast liiduvabariigist kokku 1966. a. Valgevenes. Sellest ajast alates on konverents saanud traditsiooniliseks. Tul-

lakse kokku iga kahe aasta tagant. Tänavuse, juba neljanda konverentsi organiseerijaks olid Balti liiduvabariikide ja Valgevene NSV kehakultuuri- ja spordikomiteed ning TPI. Organiseerimiskomitee esimees oli TPI kehalise kasvatuses kateedri juhataja dots. J. Dudkin.

... ja matemaatikud

30. jaanuarist 3. veebruarini kestis TPI aulad Valgevene NSV, Läti NSV, Leedu NSV, Eesti NSV ja Kaliningradi oblasti

kõrgemate koolide matemaatikaõppejõudude seminar-nõupidamine.

Kõik TPI kateedrid ja allasutused võtsid aktiivselt osa instituudi töökaitse, -distsipliini ja -kultuuri alase konkursist mõeldud semestril.

Üleinstituudilise konkursi I etapp oli teaduskondade ja allasutuste sisene. Selle tulemused:

Energeetika teaduskonnas tuli esikohale elektrisüsteemide kateeder (parim ruum elektrivõrkude lab.) ja viimasele kohale mõõtmistehnika kesklaboratoorium.

Elektrotehnika teaduskonnas oli parim automaatika kateeder

ja raamatupidamise kateeder, halvimal olid TPO lab. ruumid.

Üldkateedrite hulgas sai esikoha graafika kateeder. Viimase koha pävis EO ruum, mida kasutati «vanamööbli laona».

Teenistujate a/ü. konkursikomisjon otsustas lugeda kõrgeima kultuuriga allasutuseks TPI raamatukogu (parim — bibliograafiaosakonna tööruum). Eeskujulik kord on ka trüki- ja kirjastusosakonna tööruumides. Puhtus ja meeldiv rohelus valitsevad alati ka esimeses osakonnas. Madalaim on töökultuur garaazis.

ruumidest TPI raamatukogu.

Automaatika kateedri mõõtmistehnika laboratooriumis valitses kord ja puhtus. Õppetöö paremaks läbiviimiseks on kõik pistid detailideni läbi mõeldud. Palju on oma jõududega ümber ehitatud, et täita paremini ohutustehnika nõudeid. Hea töödistsipliini ja korra saavutamisel on oma sõna öelnud õppejõudude nõudlikkus — enne ei loeta laboratooriumi tööd lõpetatuks, kui töökohal on korras.

Pidevalt kontrollib seadmehet ja ruumi korrastamist vastava

VÕISTELDI TÖÖKULTUURIS

(parim ruum 301). Viimaseks jäi elektriainete kateeder, ka osad ruumid töökaitse remondi töötü (remont kestab antud kateedri ruumides juba teist aastat).

Mehaanikateaduskonna a/ü. komisjon tunnistas parimaks pulbermetallurgia tööstusharulaboratooriumi (parim inseneride ruum), halvimal masinaehituse tehnoloogia kateedri (halvim ruum A-V-111).

Keemiateaduskonna komisjon täheldas tunduvalt ohutustehnika taseme tõusu teaduskonnas. Endiselt pole korras asjad ventilatsiooniga. Esikoha saavutas keemiateadustöö protsesside ja aparatuuride kateeder (parim ruum A-IV-114), soovida jättis veel olukord põlevkivikeemia ja sünteetilise probleemlaboratooriumis (ruumid A-IV-222, A-IV-111).

Ehitusteaduskonnas märgiti ära parima töökaitse, töödistsipliini ja töökultuuriga kateedrina ehitusmehaanika kateeder ja halvimal arhitektuuri kateeder.

Maandusteaduskonna konkursikomisjon seisib suurte raskuste ees: teaduskonna kõik ruumid olid nii ühtlase tasemega, et raske oli kedagi esile tõsta või maha laita. Siiski osutus teistest paremaks statistika

TPI a/ü. komitee konkursikomisjon, arvestades I vooru ja oma kontrolli tulemust, selgitas välja, keda kiita ja keda laita kogu instituudi ulatuses.

Märkimist väärib Kalinini 82 õppekorpus meeldiv kuundus. Veidi süngetele vanadele seintele andsid palju värskust juurde maitsekalt kujundatud väljapanekud spordist, teadetahvlid, autahvlid.

Kes püüavad oma ruumide tagasihoidlikku välimust vabandada vana mööbliga, võivad kogemusi vahetada elektrisüsteemide kateedriga, kus oldi oma jõududega mööblit värskendatud.

Rõõmubast elektrotehnikateaduskonna suhteliselt hea tase, kus võrdväärseid esikohapretendente on rohkem kui üks.

Ühtlasele korrastatud mulje jätsid kõikide teaduskondade dekanatide ruumid.

Mehaanikateaduskond võiks tulevikus näidata üles suuremat initsiatiivi ruumide korrastamisel, sest isegi nende parim allasutus jättis soovida.

Üleinstituudilisel otsustati tunnustada parimaks elektrotehnika teaduskonna automaatika kateedri mõõtmistehnika laboratooriumi (A-II-301), kateedri juhataja V. Kracht, lab. juhataja T. Uutma; administratiiv-

õppeaine lektor dots. G. Väljamäe.

Raamatukogu puhul hinnati kiirust, millega on suudetud uued ruumid korda seada ja initsiatiivi, mida on näidanud kollektiiv ise ruumide otstarbekal ja maitsekalt kujundamisel.

TPI rektoraadi ja ametiühingukomitee nõupidamisel, kus arutati läbi konkursi tulemusel, otsustati:

1. Tunnistada töökultuuri alal parimateks:

a) automaatika kateedri mõõtmistehnika laboratoorium (kat. juh. dots. V. Kracht, lab. juh. T. Uutma).

b) raamatukogu (direktor K. Kikas).

2. Märkida ära majandusosakonna juhataja S. Mölderit head tööd instituudi ruumide kujundamisel ja territooriumi heakorrastamisel.

3. Premeerida töökultuuri konkursi võitjaid rahaliselt.

4. Viimane koht — «luud» — jätta seekord instituudis välja andmata. Võeti arvesse viimase koha pretendente «armuandmisalve» — kiirus ja usinus, millega nad oma ruumid pärast komisjoni külaskäiku korda seadsid.

TPI A/Ü.-KOMITEE
JA
REKTORAAT

Väikeste gruppide mõju

Töörühmade ja -kollektiivide juhtimisel on oluline teada, kuidas ühiskonna areng inimeste teadvuses üldse ning eriti tööaladel kajastub, mida inimesed sellest arvavad ja teavad ning kuidas juht neid positiivselt suunas mõjutada saab. Muutuvad vajalikuks sotsioloogilised ja psühholoogilised teadmised.

Ühe trükikoja sotsiaalse arengu plaani väljatöötamisel oli tehtud uurimus sõprade olemasolu mõju kohta (ankeeditäitja) arvamusel. Vaadeldi kahte gruppi, mis koosnesid sõpradeta töötajatest ja töötajatest, kes väitsid, et neil on sõpru trükikojas.

Kasutati A. Zdravomõslovi ja V. Jadovi skaalameetodit.

Selgus, et küsimused 26,42 lahendatakse tööliste poolt iseseisvalt ja sõprade mõju on minimaalne. Eriti suure tähtsuse omab sõprade olemasolu meeleolu mõjule tööajal (küsimus 30. V₂ = -0,38). Suhtlemine inimesega, kes toetab sind moraalselt, annab hea nõu raskest heikelt, viib kõrvale kurbadest mõtetest, teeb töö huvitavamaks, meeleolu heaks.

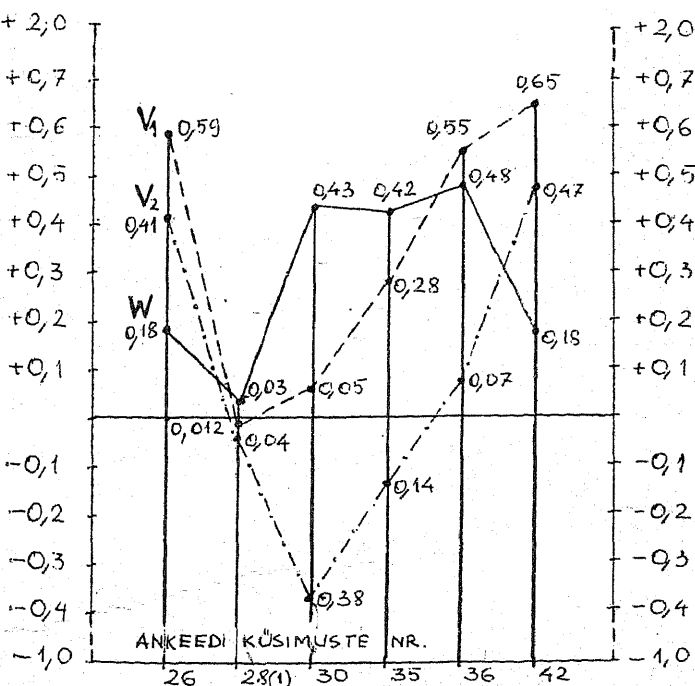
Sõprade puudus tekitab sulgumise enesesse, psühholoogiline erakluse, puudub tähtmine minna tööle, siis mõnede töötajate puhul tööluusid, tööpõlak, tootluse vähenemine.

Sõprade olemasolu käitises mõjutab positiivselt töötajate omavahelist suhtlemist (V₁ = +0,28, N₁ = +0,55). Psühholoogiline kliima taandub heaks, püsivaks. Sõprade puudus tekitab töötajal mulje ebamoraalselt õhkkonnast kollektiivis (V₂ = -0,14), kutsus esile närvilisuse, teeb kergelt haavumaks iga märkuse suhtes, siit — ei sobita kollektiiviga, lahkutakse käitises (põhjuseks tuuakse sealjuures isiklike motive, rahuldamatust tööga või konflikte).

Järelikult väikesed grupid (siin on mõeldud sõprade olemasolu) mõjuvad kollektiivi tööle. Antud uurimused nende mõju all on vastused küsimustele 30, 35, 36 (vastavalt W = +0,43; W = +0,42; W = +0,48).

Grupi liikme arvamus on osalt allutatud grupis välja töötatud üldarvamusele. Grup-

pi kuuluvus annab isikule võimaluse kergemini kui grupita isikul üle kanda talle avaldatavat survet, sest esimese puhul selle surve osalt võtab enda peale ka terve grupp. Seega grupis osalenule antakse moraalne toetus, mis ei lase teha äärmisi (siin: negatiivseid) otsuseid.

Tähised:
— V₁ — töötajal on sõbrad trükikojas
— V₂ — töötajal pole sõpru
— W = V₁ - V₂
26 — on plaanis lähema kahe aasta jooksul vahetada töökohat;
28(1) — trükikoja töölised hindavad kõrgelt minu elukutset;
30 — meeleolu töö ajal on hea;
35 — töökaaslaste omavaheline läbisaamine on hea;
36 — saan läbi töökaaslastega hästi;
42 — olen huvitatud töötaja paremast kasutamisest.
S. GOLUBEV
TM-eriala lõpetanu S. Golubevi diplomitöö põhjal.

EINO TÖNISMÄE — 50

13. jaanuaril 1973. a. jõudis TPI majandusteaduskonna tööstuse juhtimise ja planeerimise kateedri dots. kt. Eino Tõnismäe viiekümnenda versta-postini ning alustas sama reipalt ja sihikindlalt sajandi järgmiste tähiste poole teed.

E. Tõnismäe töötab TPI majandusteaduskonnas õppejõuna 1967. a. sügisest alates. Varem oli ta kaks aastat (1965—1967) töötanud Tallinna Polütehnilises Instituudis õppeülesande täitjana, olles põhiametilt ENSV MN Juriidilise Komisjoni esimehe asetäitja ja ENSV Kohtuekspertiisi Laboratooriumi direktor. Ta tõi kaasa õppejõule nii vajalikud praktilised erialakogemused, mida ta oli omandanud töökohtadel kohtu- ja prokuratuuriorganis, advokaatuuris ja parteitööl.

1963. aastal kaitses E. Tõnismäe Leningradi Riiklikus Üli-

koolis juriidiliste teaduste kandidaadi väitekirja teemal «Kodanike elukondliku teenindamise lepingud nõukogude tsiviilõiguses».

E. Tõnismäe omandas kiiresti oma eriala — nõukogude õiguse — õppejõuna lugupidamise nii üliõpilaste kui ka kaastöötajate seas. Aktiivne osavõtt ühiskondlikust tööst TPI-s ja väljaspool instituuti on teinud E. Tõnismäe laiemale üldsusele tuntuks ka ühingu «Teadus» lektorina, TPI ametiühingukomitee aseesimehena ja paljude teiste vastutusrikaste ülesannete täitjana.

Õnnetledes juubilari soovime talle jõudu ja jaksu edaspidiseks, sama kohusetundlikku ja püüdlitöö edasiminekut õppe- ja teaduslikus töös ning aktiivset kaasalöömist ühiskondlikus töös!

Kolleegid kateedrist

JAAK LEIMANN

majandusteaduste kandidaadiks

nõukogu ees oma kandidaadi väitekirja «Põhitootmise täiustamise probleeme Eesti NSV masinaehituse ja aparaadiehituse ettevõtetes».

Juhendas prof., m.t.d. Raul Üksvärav. Oponentideks prof., m.t.d. G. H. Popov Moskvas ja m.t.k. I. Jõerüüt Tallinnast. Uurimusele anti kiitev hinnang ja tegija tunnustati vääriliselt kandma majandusteaduste kandidaadi teaduslikku kraadi. Eriti tõsteti esile üht osa tööst — olemasolevate, juhtimise täiustamiseks tehtud soovitude kasutamise võimaluste analüüsi.

Praegu on värske majandusteaduste kandidaat tööstuse juhtimise ja planeerimise kateedri vanemõpetaja.

Jaak Leimann on edukas ka reas teistes ettevõtmistes:

- * tubli isa aastasele tütrele;
- * värske korteriomanik (s. t. kuhjaga muret, tööd ja vaeva);
- * aktiivne JO-TE harrastaja ja teiste kaasatõmbaja;
- * ühingu «Teadus» hinnatud lektor;
- * lugupeetud kolleeg;
- * tähelepanelik nõuandja «järeltulijatele».

Soovime noorele teaduste kandidaadile head tervist, jõudu ja jaksu järgmist ettevõtmiste edukaks lõpetamiseks.

Kolleegid kateedrist

AVALIK KIRI

Tänuga mõtlen TPI ühele noorele teadurile, kes ei põlanud ära ÜTÜ vabariikliku konkursi laureatide päevast oma lehele kirjutada (vt. TP nr. 39 1972, «Üks Tartuskäik» — E. Kullison, TL-51).

Head tahet jätkus tal ka osavõtuks EPA üliõpilasmajas (artiklis: klubis) toimunud õhtust, kus ta pidi leppima küll kõige muu meeldiva hulgas siiski ainult EPA tudengite (artiklis: ülikooli) luulekavaga. Selle luulekava ühe autorina oli mul muidugi hea meel lugeda, et see publiku poolt heakskiitu pälviv. Et aga ettekandjad (trupp «RADAJAD») kui ka luulekava («ELULAINE») autorid on EPA üliõpilased, seda võib kinnitada ka EPA õppeosakond.

Kohtumiseni veebruarikuus, mil meie trupp loodab Tallinnas viibides anda etenduse ka TPI tudengitele.

«Radajate» nimel

T. MERENÄKK

TUUSIKUD

TPI a/ü-komiteele on eraldatud järgmised turismituusikud välismaale:

- Soome — 4 päeva juulis, hind 100 rubla;
- Bulgaaria — 18 päeva juulis, hind 260 rubla;
- Saksad DV — 12 päeva juulis, hind 275 rubla.

Avaldus tuusiku saamiseks esitada teaduskonna a/ü-büroole 10. veebruariks k. a.

TPI a/ü-komitee

Toimetuse aadress: Tallinn, Ehitajate tee 5, TPI, korpus 5, tuba 410. Tel. 532-723.

Üha rohkem tähelepanu hakkab võitma kaasaegne võistlustants. Rääkimata suuremate keskustest nagu Moskva, Leningrad, Kiiev, Minsk, Riia, Kaunas jt. tegeldakse selle kauni alaga ka teisel pool Uraali ja Kesk-Aasia liiduvabariikides. Möödunud aastal said esmakordselt teoks I NSV Liidu esivõistlused standard-, ladinaameerika- ja kaasaegsete nõukogude tantsudes.

Teretulnud oli samuti võistlustantsuringi loomine TPI, «B»-klassis üle kogu Nõukogude Liidu 16. TPI peotantsuringi korraldatud uue aasta turniiril 6. ja 7. I Keilas esinesid hästi «C»-klassis Enn ja Eha Pärn, saavutades tugevas konkurentsis tubli III koha. Samadel võistlustel «B»-klassis tuli «B»-klassi paar Gunnar ja Astra Saaliste nii standard- kui ka ladinaameerika tantsudes II kohale. 13. ja 14. I toimunud pärastlõuna tantsuturniiril kultuuriklubis «Tselluloos» saavutasid

VÕISTLUSTANTS VÕIDAB SÕPRU

meie vabariigi suurima kõrgema kooli juurde. Konkurentsi võimele võistlustantsupaaride saamine on aastatepikkuse töö tulemus. TPI võistlustantsuring on kaheaastane. Kaks aastat pole pikk aeg tantsijate kasvatusel, kuid siiski on juba astunud mõnigi mehesamm.

Alljärgnevalt põgus ülevaade võistlushooajast — möödunud sügisest praeguse ajani.

Võistlustel «Paide sügis» esinesid edukalt «D»-klassis Ivar Nurste ja Maire Kallonen, olles pretendendid auhinnaliste kohtadele. Põltsamaal peetud võistlustel oli eelnimetatud paar teisel kohal. «B»-klassi paar Gunnar ja Astra Saaliste, kes tegid kaasa «A»-klassis, said seal sama (II) koha. 22. ja 23. detsembril Riias toimunud kõrgemate koolide ja kõrgemate koolide lõpetanute võistlustest võitis osa ligi 60 «C»-, «B»- ja «A»-klassi tantsupaari. «C»-klassis võitis nendest võistlustest osa TPI tantsupaar Enn ja Eha Pärn, kes 30 paari hulgast jõudsid teise kümne sisse. «B»-klassis tulid Gunnar ja Astra Saaliste standardtantsudes II kohale ning ladinaameerika tantsudes I kohale. Võistlemaid paare oli

GUNNAR SAALISTE

Millest meie vaid unistame

Aga Tomskis teeb lumi liiga Tomski Polütehnilise Instituudi häälekandja «Za kadro» kiirjutab pealkirja all «Lumestihia alustati» laupäevakust, mil üliõpilased aitasid puhastada linna mitu päeva kokkutuisanud lumest. Loos mainitakse, et Tomskis pole kaua nähtud nii lumerikast talve kui tänavune. Tuiske on eriti palju öösiti, hommikuks on ummistatud tänavad ja tramiteed.

Lumelaupäevakul jaanuari teisel nädalal oli väljas 1700 Tomski polütehnikut. Veel lumest Moskva Baumani-nimelise Kõrgema Tehnikakooli ajalehe naerunurgast loeme lume kohta järgmist:

Üks ettepanek Vaieldakse, mismoodi kutsuda esimese, teise, kolmanda, neljanda kursuse tudengeid, eriti esimesi. Ei kõlba «rebanex», «burš», «zeljonõi» ega «starik». Ka «tõngid», «taburetid», «sallaagad» ei peegeldaks kooli intellektuaalset taset. Nimi peab olema lõvv, lühike ja põhjendatud. Pakume välja EKU, s. t. Esimese Kursuse tudeng.

«Kuulduste järgi on grupp teadlasi hakanud uurima, miks Moskvas ja Moskva-lähiste õigel ajal lund pole. Oleva juba välja selgitatud, et möödunud suvi oli erakordselt kuum. Maaker sa nii kuu maks köetud, et moodustas end ümber õhupadja, millest isegi vihmalt on raske läbi pääseda, rääkimata lumest.

Nagu teada, on Moskva üliõpilaste linn. Linnas liukuvad üliõpilaste massid aitavad samuti kaasa õhu soojendamisele. Tutvunud ülaltoodud informatsiooniga otsustasid konstrueerimisbüroo tudengid ehitada lund tootva seadme. Seadme valmistamise tähtaeg on mai-juuni 1973. Loodame, et siis lõpuks saabub ka kauaoodatud lum!

Eks ole tore ja lühike? Andreas T. Üks kommentaar. Kui EKU, siis EKU. Idee on hea ja aktuaalne. Jätkan ettepanekut. NUKU — nullkursuse tudeng. TEKU — teise kursuse tudeng. KOKU — kolmanda kursuse tudeng. NEKU — neljanda kursuse tudeng. VIKU — viienda kursuse tudeng. KUKU — kuuenda kursuse tudeng. + AKU — akadeemiline aastanõpukus ehk akadeemiline kursuse, kes jõudu kogub, akumuleerib. MOKU — möödunud kursusel võlgnevusega jäänud tudeng. RIX

Kellelt parim erialamärk?

TPI elektriajamite kateeder kuulutab välja võistluse eriala «Elektriamajam ja tööstusseadmete automatiseerimine» lõpetanute rinnamärgi saamiseks. Nõuded märgile on järgmised:

1. Märk peab olema metallist.
2. Märgi suurus ei tohi olla üle 100 mm².
3. Märk peab väljendusrikkalt kajastama märgi kandja kuuluvust nende TPI lõpetanud elektrinseneride hulka, kes tegelevad tootmisettevõtete elektriseadmete projekteerimisega, ehitamise või kasutamise.
- Märkus. Tootmisettevõtete all tuleb mõista eeskätt tööstusettevõtteid, kuid tegemist võib olla ka ehitus-, transpordipõllumajandus- jne. ettevõtetega; elektriseadmete all tuleb mõista eeskätt ühel või teisel määral automatiseeritud elektrimootoriseadmeid (s. t. elektriajameid), kuid märgi kandjad võivad tegelda ka elektrotehnoloogiaga (elektrotermia, galvaanika jne.), elektvalgustusega ja elektrivarustusega. Oleks hea, kui märk väljendaks eriala täna suurt universaalsust ja märgi kandja teadmiste laialust.
4. Märk peab olema võimalikult omapärane. Ta ei tohi põhineda laialt levinud käibesümbolite (hammasrataste, välgu, noolte jms.) ja tähtühendite kasutamisel.
5. Märk ei tohi olla liiga kiirev ega silmatorkav ja ta peab sobima igapäevaseks kandmiseks.

Märgi kavand(id) joonestuspaberil (möödus 10:1), makett võib maketid, loomusuuruses, õigest materjalist ja õigest värvidega ning märgusõnaga varustatud suletud ümbriku (ud) autori andmetega tuleb esitada hiljemalt 15. märtsiks 1973 TPI elektriamajamite kateedri (sm. Risthein, Karro või Einberg). Samast saab tarbe korral lähemat informatsiooni. Meie aadress: Tallinn, Kalini 82 (tramm 1 või 2, peatus «Heina»), tuba 214, tel. 48029.

Esitatud kavandid pannakse välja eriala neljandal kokkutulekul, mis toimub 23. märtsil 1973 ja kus valitakse kompetentne otsustusõiguslik žürii.

Võistluse tulemu e kuulutatakse välja samal päeval. Võistluse võitja saab preemiaks (olevalt esitatud kavandi ja maketi täiuslikkusest) kuni 100 rub. ja vastava diplom. Esimesele kohale mittetulnud kavandite äramärkimisviisi määrab žürii. Sobivate kavandite puudumisel on žüriil õigus kuulutada võistlus ebaõnnestunuks ja anda kavandite esitamiseks uus tähtaeg.

TPI elektriamajamite kateeder

„ATHEOSES“

Mikolaj Kopernik — 500 Reedel, 16. veebruaril kell 19.30 on «PIKO»-s «Atheose» Koperniku-õhtu. Asjatundjad: prof. V. Maasik, astronoom Peep Kalv, filosoof Kuulo Vimmसार. Viktoriin Koperniku teemadel, auhinnaks heliotsentrillised tordid.

Vastutav toimetaja O. PÖDER

«Таллинский политехник». Орган паркома, ректората, Комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института.

Trükikoda «Ühiselu» Pikk tn. 40/42.

MB-02633.

Tellimise nr. 308